

CERCETARI DE SUPRAFAȚĂ LA NICULA (JUD. CLUJ)

Localitatea Nicula, aparținând comunei Fizeșul Gherlei, este plasată în nord-estul județului Cluj, la aproximativ 10 km de orașul Gherla.

Investigarea arheologică sistematică a zonei rămâne încă un deziderat. Totuși în depozitul Muzeului Național de Istorie a Transilvaniei se află un bogat material aparținând epocii bronzului (cultura Wietenberg), provenind dintr-un sondaj efectuat de T. Soroceanu în anul 1977, în punctul „Podul Mic“. Câteva fragmente ceramice din acest punct a publicat N. Boroffka¹.

Lângă acest punct, în zona platoului numit „Gherghelău“, aflat în stânga drumului ce traversează satul, mai precis panta estică a acestui platou, cunoscută sub numele de „Zapodie“, cu prilejul unor cercetări de suprafață efectuate în 1995, s-au descoperit fragmente ceramice aparținând, de asemenea, epocii bronzului. Acest material constituie subiectul rândurilor de față.

Vestigiile descoperite pot fi separate în două grupe cultural-cronologice distincte: A. Bronz timpuriu; B. Bronz mijlociu, cultura Wietenberg.

A. Acestei grupe îi aparțin șase fragmente ceramice, dintre care patru sunt tipice.

1. Parte dintr-o strachină cu marginea în forma literei T (*fig. 1/1*), de culoare cafenie. Pasta conține o cantitate mare de degresant (nisip cu bobul mare, pietricele și materie organică). Suprafețele pereților sunt puternic erodate.

2. Fragment din gâtul unui recipient de mărime mijlocie² (*fig. 1/4*), de culoare cărămie, cu pereții erodați. Pasta este caracterizată de prezența unui degresant grosier. Decorul constă din două incizii paralele, realizate probabil în tehnica împunsăturilor succesive.

3. Parte din pansa unui recipient de capacitate medie (*fig. 1/3*), realizat dintr-o pastă semifină, arsă oxidant. Este decorat la partea superioară cu terminațiile unor incizii adânci.

4. Parte din pansa unui recipient de capacitate mijlocie (*fig. 1/2*) și culoare cenușiu-gălbuie. Este decorată cu o friză de incizii scurte, paralele.

Puținele fragmente ceramice atribuite acestei grupe, aflate și într-o stare precară de conservare, nu permit decât o încadrare generală, dar sigură, în perioada timpurie a epocii bronzului. Totuși, piesele 2, 3 și 4 sugerează apartenența la grupa culturii Coțofeni. Piesa nr. 1 conduce însă

¹ N. Boroffka, *Die Wietenberg-Kultur. Ein Beitrag zur Erforschung der Bronzezeit in Südosteuropa*, Bonn, 1994, p. 59, nr. 294, pl. 98, 99/1—12, cu bibliografia.

² Înțelegem prin recipiente de capacitate medie pe cele cuprinse între 1 l și 3 l.

mai degrabă spre a doua perioadă a bronzului timpuriu — Bronz timpuriu II, după P. Roman³.

B. În această grupă se încadrează optsprezece piese ceramice, dintre care zece sunt tipice.

1. Parte din pansa și gâtul unei străchini (*fig. 1/7*), de culoare brună, cu slipul căzut, confecționată dintr-o pastă nisipoasă, decorată pe corp cu caneluri ușor profilate, dispuse oblic, iar la baza gâtului cu impresiuni mici și ovale.

2. Trei fragmente din pansa unor recipiente de capacitate mică (*fig. 1/8, 9*), decorate cu benzi umplute cu împunsături simultane, desenând, probabil, motive meandrice. Pasta este fină, slipul căzut, iar culoarea pereților neagră sau brună.

3. Parte din pansa unui recipient (probabil ceașcă ori căniță) de culoare negară, confecționat din pastă fină (*fig. 1/6*). Decorul constă dintr-un fascicol de linii incizate, mărginit de împunsături alungite. Sub această bandă, în metopele unui decor în căpriori, sunt realizate impresiuni circulare.

4. Fragment din marginea teșită spre interior a unei oale de mărime mijlocie, de culoare sărămie. Pasta este grosieră, iar decorul lipsește (*fig. 1/5*).

5. Patru fragmente ceramice aparținând unor oale de capacitate mare, de culoare cărămie ori gălbuie, cu pereții erodați. Decorul constă din brăuri alveolare întrerupte de butoni puternici.

Materialul acestei grupe aparține, evident, culturii Wietenberg. Prezența benzilor umplute cu împunsături simultane indică faza clasică a acestei culturi — faza a III-a⁴. Toate piesele au numeroase analogii în mediul Wietenberg, mai puțin a treia piesă, care este de influență Otomani

MIHAI ROTEA -- GABRIELA GHEORGHIU — MIHAI ROTAR

RECHERCHE DE SURFACE À NICULA

(Résumé)

Dans le village Nicula (dép. de Cluj), sur le versant estique du plateau „Gherghelău” ont été découvertes des fragments céramiques l'age du bronze: du bronze ancien et du bronze moyen — la culture Wietenberg.

³ Pentru bronzul timpuriu în Transilvania vezi P. Roman, în *SCIVA* 37, 1986, p. 29—55, cu bibliografia; I. Andrițoiu, în *Thraco-Dacica* 10, 1989, p. 39—56; H. Ciugudean, în *PZ* 66, 1991, p. 78—118; M. Rotea, în *Thraco-Dacica* 14, 1993, p. 65—86 cu bibliografia. Pentru străchinile cu buza în T vezi H. Ciugudean, în *Thraco-Dacica* IX, 1988, p. 17, fig. 2/1.

⁴ Pentru această fază a culturii Wietenberg vezi N. Chidișan, *Contribuții la istoria tracilor din nord-vestul României. Așezarea Wietenberg de la Derșida, Oradea*, 1980, passim: mai ales p. 77—81, cu bibliografia; N. Boroffka, *op. cit.*, passim.

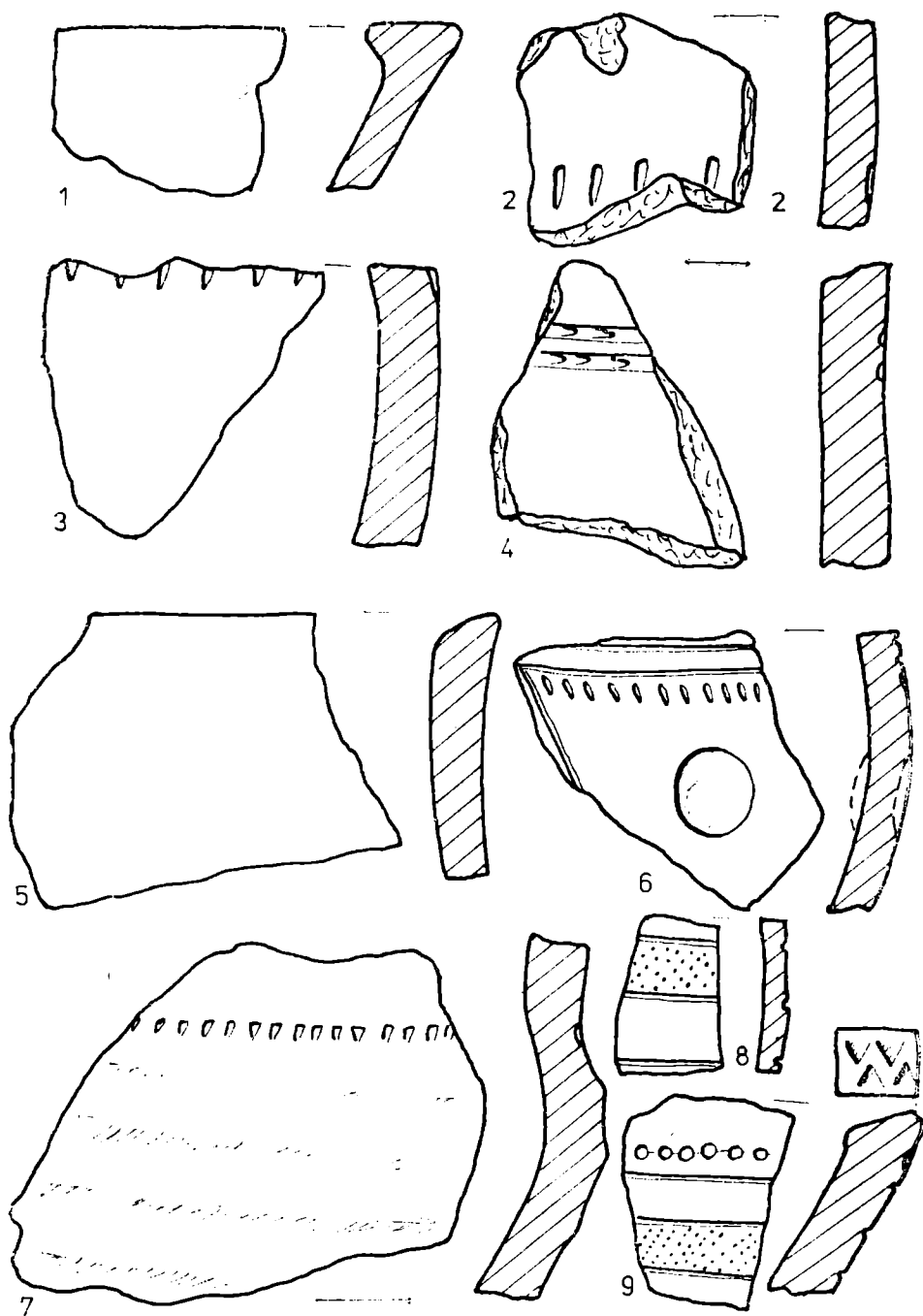

Fig. 1. 1, 2, 3, 4 fragmente ceramice aparținând bronzului timpuriu; 5, 6, 7, 8, 9 fragmente ceramice aparținând culturii Wiitenberg